

Силабус курсу Арт-терапія

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 231 Соціальна робота

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.психол.н., доцент **Бригадир Марія Богданівна**
доцент кафедри психології та соціальної роботи

Контактна інформація

brygadyr_m@i.ua +380975274792

Опис дисципліни

Дисципліна «Арт-терапія» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо організації та проведення арт-терапевтичних технік, використання їх у тренінгових заняттях, діагностичних, корекційних та терапевтичних процедурах. Ознайомлення слухачів із принципами та нормами індивідуальної та групової арт-терапевтичної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Теоретико-методологічні засади арт-терапії	Знати: предмет та завдання арт-терапії; історію появи та розвитку арт-технік; основні функції та галузі використання арт-терапії; спектр напрямків застосування арт-терапії (психодіагностичний, психокорекційний, психотерапевтичний).	Стандартизовані тести, кейси, есе
2	2. Гуманістична терапія мистецтвом.	Знати: основні положення гуманістичної психології. Вміти: організувати феноменологічне поле для клієнта у арт-терапевтичному процесі; застосовувати особистісно-орієнтований підхід у арт-терапевтичній практиці.	Стандартизовані тести, командні проекти, кейси, есе
3	3. Психодинамічна психотерапія. Аналітичні аспекти розуміння природи і механізмів образотворчого мистецтва	Знати: основні положення теорії З.Фрейда; механізми психологічного захисту та їх значення; психоаналітичний підхід К.Г. Юнга у вивченні творчості; теорію прив'язаності Боулбі; сучасні психоаналітичні концепції розвитку особистості. Вміти: аналізувати та інтерпретувати символи в площині арт-терапевтичного підходу.	Командні проекти, кейси, есе

4	4. Діагностичний потенціал арт-терапевтичних технік.	Вміти: залучати діагностичний потенціал арт-терапевтичних технік; застосовувати у практичній діяльності проєктивні методики; інтерпретувати малюнки; застосовувати МАК; трактувати кольорову гаму малюнків; використовувати в професійній діяльності елементи фототерапії.	Стандартизовані тести, командні проєкти, кейси, есе
5	5. Ізотерапія. Психодіагностика засобами проєктивного малювання.	Знати: загальні принципи використання психомалюнків; функції психомалюнків в арт-терапевтичній роботі; принципи застосування малюнка у психодіагностиці. Вміти: організовувати індивідуальні та групові форми використання психомалюнків у психокорекції.	Стандартизовані тести, командні проєкти, есе
6	6. Казкотерапія	Знати: принципи казкотерапії та способи використання у ній арт-технік; Вміти: аналізувати архетипізм та символізм казок; використовувати діагностичний та терапевтичний потенціал метафори; організовувати індивідуальну та групову казкотерапію; здійснювати психокорекцію через казку.	Стандартизовані тести, командні проєкти, есе
7	7. Арт-техніки роботи з піском, глиною та іншими пластичними матеріалами	Знати: історія виникнення піскової арт-терапії; принципи піскової терапії; основні способи гри з піском і водою; особливості роботи з глиною, пластиліном. Вміти: проводити проєктивну психодіагностику в пісочниці (індивідуальна та групова форми), читати символіку відбитків на піску та форм з піску; здійснювати психопрофілактику, розвиток і навчання в пісочниці.	Стандартизовані тести, командні проєкти, есе
8	8. Лялькотерапія як метод арттерапії	Знати: загальну характеристику методу; форми лялькотерапії; процес лялькотерапії Володіти основними прийомами роботи із лялькою.	Презентації тренінгових програм, есе МКР

Літературні джерела

1. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
2. Тараріна О. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій. К. : Астамір-В, 2023. 240 с.
3. Хижна О., Сакалюк О., Куцин Е. Арт-педагогіка і арт-терапія в соціальній реабілітації дітей. К. : КНТ, 2023. 148 с.
4. Тараріна О. Пісочна терапія: практичний старт. К. : Астамір-В, 2023. 120 с.
5. Станішевська В. І. Арт-терапія. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві». 2022. 171 с.
6. Перетяга Л. Є., Міщенко О. А., Самарська О. Л., Гур'єва В. В. З досвіду участі у міжнародному проєкті "Мистецтво в дії. Арт-терапія в практиці польських спеціалістів". *Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: європейський контекст і вітчизняні практики : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. семінару, Харків, 28–29 жовт. 2021 р.* Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. С. 99–105.
7. Арт-терапія: Робочий зошит : навчальний посібник / укл.: І. В. Бабій. Умань : Візаві, 2023. 20 с.
8. Кримова Н. О. Арт-терапія: трансформація досвіду особистості. *The XIV International Scientific and Practical Conference "People and the world: global problems of human development", December 18-20, 2023, Prague, Czech Republic.* 407 p. С. 341.

9. Свистунова Ю.О. Арт-терапія як метод психо-соціального відновлення особистості. Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2021 рік. Вип. 10. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 220 с. С.174-178.
10. Карпюк А. О. Арт-терапія як метод соціальної роботи з молодими сім'ями. К. : НАУ, 2021. 112 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/57279>.
11. Вітько В. В. Арт-терапевтична робота з дітьми внутрішньо-переміщених осіб : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» : спец. 231 «Соціальна робота» / В. В. Вітько ; ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2023. 77 с. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2641>
12. What is art therapy? URL: <https://www.verywellmind.com/what-is-art-therapy-2795755>.
13. Kossak M. Attunement in Expressive Art Therapy: Toward an Understanding of Embodied Empathy. USA : Charles C Thomas Publisher, 2021. 234 pp.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів. Перескладання модулів відбувається із дозволу адміністрації за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, платформа Moodle).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять – 7 оцінок). 2. Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль виставляється на основі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і два теоретичні питання по 30 балів.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу	Оцінювання завдання за результатами підготовленої роботи (проект-презентація)	10 тестів по 2 бали, 2 теоретичні запитання по 40 балів

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно

E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом